

Opdracht 1

1 Maak op basis van onderstaand persbericht een nieuwsbericht van 100 woorden.

2 Vergelijk de krantenberichten uit *NRC Handelsblad*, *Utrechts Nieuwsblad* en *Rotterdams Dagblad* en ga na welke informatie uit het persbericht afkomstig is.

3 Vergelijk de nieuwskeuze van *NRC Handelsblad* en *Utrechts Nieuwsblad*. Welke vind je beter? Waarom? Welk belangrijk gegeven vermeldt NRC wel en UN niet?

4 Welke bronnen heeft UN voor zijn follow-up gebruikt?

5 Maak een berichtje van 100 woorden voor *Donald Duck*, *Tina*, *Avenue*, *De beroepschaffeur*, *Ziekenhuis & Opname*, *Milieublاد* en *Senior plus*.

PERSBERICHT

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK

26 september 1994

MINDER VERKEERSDODEN ONDANKS GROEI AUTOPARK

Ondanks de toename van het autopark tot bijna 6 miljoen personenauto's, zet de dalende tendens van het aantal verkeersdoden en -slachtoffers door. Uit gegevens van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat heeft het CBS berekend dat er in de eerste helft van dit jaar 575 dodelijke slachtoffers in het verkeer vielen. In de eerste helft van 1993 waren dat er nog 627. De daling van het aantal verkeersdoden deed zich vooral voor bij jongeren van 15 - 17 jaar en bij 65- plussers. Opvallend is de daling van het aantal dodelijk verongelukte motorrijders.

Minder verkeersslachtoffers onder jongeren en 65- plussers

Volgens het CBS is het aantal overleden verkeersslachtoffers vooral gedaald in de leeftijdscategorieën van 15 - 17 jaar en van 65 jaar en ouder. In de leeftijdsgroep van 15 - 17 jaar daalde het aantal verkeersdoden van 35 in de eerste helft van 1993 naar 20 in de eerste helft van dit jaar. Onder de 65- plussers is sprake van een daling in deze periode van 151 naar 113. Opvallend is dat het autobezit bij de 65- plussers gestaag blijft groeien. Daarentegen zijn steeds minder jongeren van 18 - 24 jaar in het bezit van een personenauto. Dat aantal nam in een jaar tijd met 26 duizend af,

Eindelijk daling overleden slachtoffers onder motorfietsers

Sedert 1987 is er sprake geweest van een voortdurende stijging van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers onder motorrijders. Aan deze toename is in het eerste halfjaar van 1994 een einde gekomen. In het eerste halfjaar van 1993 vielen er nog 58 dodelijke slachtoffers. In het eerste halfjaar van dit jaar waren dat er 47.

Aantal ziekenhuisopnamen van verkeersslachtoffers minder sterk afgenomen dan verwacht

Het aantal personen dat tengevolge van een verkeersongeval in een ziekenhuis moest worden opgenomen, is in het eerste halfjaar van 1994 minder snel gedaald dan het CBS op grond van de cijfers over de eerste drie maanden had verwacht. Desondanks zet de daling sedert het eerste halfjaar van 1990 door. In de eerste helft van dit jaar ging het om 5 675 slachtoffers en in dezelfde periode van 1993 om 5 819.

Weer sterkere toename aantal personenauto's

Het aantal personenauto's bedroeg op 1 augustus 5,9 miljoen; dit zijn er 128 duizend meer dan een jaar eerder. In de drie voorafgaande jaren bedroeg de stijging steeds minder dan 100 duizend.

Groei bedrijfs- en bestelauto's neemt af

Het aantal bedrijfsauto's is met bijna achtduizend toegenomen tot 687 duizend. Deze toename is minder groot dan in voorgaande jaren.

De toename van het aantal bestelauto's gaat onverminderd voort, zij het dat ook hier de stijging minder groot is dan in de laatste jaren. De aanpak van het 'grijs rijden' door particulieren kan hiervoor de oorzaak zijn.

Steeds minder auto's op LPG

LPG is volgens het CBS als brandstof steeds minder in trek; in een jaar tijd nam het aantal personenauto's op deze brandstof met bijna 30 000 af. In tegenstelling tot verleden jaar is diesel weer meer gevraagd.

Utrechts Nieuwsblad: Meer auto's maar minder doden

Den Haag – Ondanks de groei van het autopark in ons land tot bijna zes miljoen wagens, zet de dalende tendens in het aantal verkeersdoden en -slachtoffers door. Vielen er in de eerste helft van 1993 nog 627 dodelijke verkeersslachtoffers, de eerste zes maanden van dit jaar telde 575 verkeersdoden. De daling deed zich vooral onder jongeren tussen 15 en 17 jaar en 65-plussers. Opvallend verschijnsel is een duidelijke afname van het aantal omgekomen motorrijders. Sinds 1987 was er een voortdurende stijging dodelijke slachtoffers onder deze verkeersdeelnemers. In de eerste helft van 1993 kwamen nog 58 motorrijders in het verkeer om, tegen 47 in de eerste helft van dit jaar.

NRC Handelsblad: Meer auto's

DEN HAAG, 26 SEPT. Nederland telde op 1 augustus 5,9 miljoen personenauto's, 128.000 meer dan op 1 augustus 1993. Dit heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) bekend gemaakt. In de drie voorafgaande jaren kwam de groei van het personenwagenpark nooit boven de 100.000. Het aantal verkeersslachtoffers neemt af. In de eerste helft van dit jaar kwamen 575 mensen in het verkeer om het Leven. De eerste zes maanden van 1993 waren dat er 627.

Rotterdams Dagblad: Meer auto's, minder verkeersdoden

Den Haag — Het aantal personenauto's in Nederland is het afgelopen jaar sterk gegroeid. De hoeveelheid verkeersdoden neemt daarentegen steeds verder af. Dat blijkt uit gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Op 1 augustus telde Nederland 5,9 miljoen auto's: 128.000 meer dan een jaar eerder. In de drie voorafgaande jaren kwam de groei van het personenwagenpark nooit boven de 100.000. Het CBS vermoedt dat de aantrekkende economie verantwoordelijk is voor de stijging. De afgelopen jaren is de autoverkoop sterk achtergebleven. Nu lijkt er sprake te zijn van een kleine inhaalslag.

Ondanks het uitdijende wagenpark, neemt het aantal verkeersslachtoffers af. In de eerste helft van dit jaar kwamen 575 mensen in het verkeer om het leven, tegen 627 in de eerste zes maanden van 1993. De daling van het aantal verkeersdoden deed zich vooral voor bij jongeren rond de zestien jaar en 65-plussers. Ook het aantal dodelijk verongelukte motorrijders is gedaald.

In het eerste half jaar werden 5675 mensen als gevolg van een verkeersongeval in het ziekenhuis opgenomen. In de eerste helft van 1993 waren dat er 5819. De daling is minder groot dan het CBS op basis van de eerste kwartaalcijfers had verwacht.

Het rijden op LPG wordt minder populair, blijkt uit de cijfers. Het aantal personenauto's dat op gas rijdt is met bijna 30.000 gedaald. Diesel is weer meer gevraagd.

Jongeren

Opvallend is dat het aantal tieners dat in een eigen auto rijdt in zes jaar tijd is gehalveerd tot 17.000. Ook twintigers kopen veel minder snel een auto. Steeds meer mensen kopen pas op latere leeftijd een auto. Zo namen vijftig-plussers de afgelopen twaalf maanden bijna zeventig procent van de groei voor hun rekening.

De autobranche heeft geen sluitende verklaring voor de spectaculaire terugval van het autobezit onder jongeren. De RAI, belangenkoepel voor onder meer de autobranche, noemt de OV-jaarkaart als oorzaak. Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen ziet een verband met het wegebben van de geboortegolf. Maar beide ontwikkelingen tezamen kunnen de terugval slechts voor een deel verklaren.

De importeurs van de populairste auto's zeggen nog niets te hebben gemerkt van een afnemende interesse bij jonge mensen. Ze veronderstellen dat de verminderde kooplust in de eerste plaats de markt van tweedehands auto's treft, en vooral veroorzaakt wordt door gestegen kosten. Een importeur van Japanse auto's heeft de indruk dat jonge mensen steeds vaker een eigen huis verkiezen boven een eigen auto. 'Eerst steken ze zich dik in de schulden voor een mooi huis, pas vele jaren later komt dan de aanschaf van een auto in beeld. (Bron: Rotterdams Dagblad)

UN, follow-up: Wagenpark groeit tot 5,9 miljoen

Minder tieners met auto

Jongeren hebben de auto de afgelopen jaren massaal de rug toegekeerd. Het aantal tieners dat in een eigen auto rijdt is in zes jaar tijd gehalveerd tot 17.000. Ook twintigers kopen veel minder snel een auto. Het wagenpark van de 20- tot 25-jarigen kromp de afgelopen zes jaar met een kwart tot 307.000.

Dat kan worden afgeleid uit de jongste tellingen waarmee het CBS gisteren voor de dag kwam. Opmerkelijk is ook dat steeds meer mensen pas op latere leeftijd een auto kopen, veelal nadat ze de dertig al ruimschoots zijn gepasseerd.

Niettemin blijft het Nederlandse wagenpark gestaag groeien, de afgelopen twaalf maanden met 125.000 tot 5,9 miljoen. De autobranche dankt dat vooral aan de ouderen boven de 50 jaar. Die namen de afgelopen twaalf maanden bijna 70 procent van de groei voor hun rekening.

De autobranche heeft geen sluitende verklaring voor de spectaculaire terugval van het autobezit onder jongeren. De Rai, belangenkoepel voor onder meer de autobranche, zoekt de oorzaak in de komst van de OV-jaarkaart. Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen ziet een verband met het wegebben van de geboortegolf. Maar beide ontwikkelingen tesamen kunnen de terugval slechts voor een deel hebben veroorzaakt.

Na de introductie van de OV-jaarkaart daalde het autobezit onder jongeren razendsnel: bij 18- tot 19-jarigen in twee jaar tijd met ruim 30 procent. Maar die tendens begon al eerder en zet zich voort tot de dag van vandaag. Het wegebben van de geboortegolf kan evenmin de hoofdoorzaak zijn. Jaarlijks telt Nederland vijf procent minder 18- en 19-jarigen, terwijl het aantal autobezitters in die leeftijdscategorie het afgelopen jaar met ruim tien procent afnam, en in de categorie 20- tot 25-jarigen met ruim zeven procent.

De importeurs van de populairste auto's zeggen nog niets te hebben gemerkt van een afnemende interesse bij jonge mensen. Ze veronderstellen dat de verminderde kooplust in de eerste plaats de markt van tweedehands auto's treft, en vooral veroorzaakt wordt door gestegen kosten. Een importeur van Japanse auto's heeft de indruk dat jonge mensen steeds vaker een eigen huis verkiezen boven een eigen auto.

Aan de koopkracht van de jongeren kan het in ieder geval niet liggen. Want die is de afgelopen jaren steeds meer toegenomen, zo weet de Rai. Overigens is de belangstelling voor een rijbewijs niet gedaald. Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen zegt dat 90 tot 95 procent van de jongeren voor het 25-ste levensjaar een rijbewijs heeft. (UN, follow-up een dag later)

Opdracht 2

Lees onderstaande drie berichten en beantwoord de vragen.

Eternit betaalt ‘asbestweduwen’

Van een onzer verslaggevers

GOOR - Drie weduwen van werknemers bij het asbestverwerkende bedrijf Eternit in Goor krijgen van de directie in totaal 45.000 gulden uitgekeerd. Vandaag is door Eternit en de advocaat van de Twentse vrouwen, mr. J. de Wit een akkoord ondertekend. Daarmee komt een eind aan een drie jaar slepende rechtbank-procedure.,

Eternit wees de afgelopen jaren elk verzoek van nabestaanden om een schadevergoeding af. Het bedrijf ontkende elke aansprakelijkheid voor de dood van zijn mensen. De Socialistische Partij die de weduwen van juridische bijstand voorzag, spreekt van een doorbraak. Voor zover haar bekend hebben werkgevers in Nederland niet eerder schadevergoeding betaald aan nabestaanden van personeelsleden die overleden aan de gevolgen van ingeademd asbest. Mr. De Wit zegt tevreden te zijn over het behaalde akkoord. Alhoewel hij aan de hand van studies van specialisten van de universiteiten van Rotterdam en Delft bewezen achtte dat het Goorse bedrijf wel terdege verantwoordelijk gesteld kon worden voor de dood van de drie werknemers. De Wit: ‘Omdat de Nederlandse wetgeving in dit soort gevallen geen schadeclaims toewijst, hebben we besloten tot een minnelijke schikking met het bedrijf. Via de rechter hadden we nooit een bedrag los kunnen krijgen. Dat de weduwen nu toch geld uitgekeerd krijgen, is niet enkel voor hen een opsteker maar ook voor alle andere mensen die in soortgelijke situaties werkgevers aansprakelijk stellen voor de dood van hun echtgenoot c.q. familielid. Er zijn dus wel terdege mogelijkheden. Dat moet voor hen perspectief bieden.’

Op het hoofdkantoor van Eternit in Amersfoort was vanmorgen niemand bereikbaar voor commentaar. Met de uitbetaling van het bedrag zien de Goorse vrouwen af van verdere vorderingen op het bedrijf van hun overleden man. (Bron: Twentse Courant)

Eternit betaalt weduwen van asbestdoden

(Van een onzer verslaggevers)

GOOR – Eternit betaalt 45.000 gulden aan drie vrouwen uit Goor. Daarmee is een einde gekomen aan het ‘asbestweduwenproces’.

De drie vrouwen begonnen in 1989 met steun van de Socialistische Partij een proces tegen Eternit, waar hun overleden echtgenoten werkzaam waren. Volgens de weduwen is er verband tussen de dood van hun mannen en de arbeidsomstandigheden in de asbestfabriek.

Tijdens de procedure werd besloten te onderzoeken of een minnelijke schikking mogelijk was, omdat een definitief vonnis lang op zich zou laten wachten.

Door de schikking zetten de vrouwen hun procedure bij de kantonrechter stop en zien af van verdere vorderingen.

Voor zover bekend is het de eerste keer dat in Nederland een schadevergoeding wordt betaald aan nabestaanden van voormalige werknemers. Volgens de SP overlijden jaarlijks 600 Nederlanders aan de gevolgen van ingeademde asbestvezels. De productie van asbest wordt per 1 januari 1993 verboden. (Dagblad Tubantia)

Smartegeld aan asbestweduwen toegekend

ROTTERDAM, 18 MAART. Het cementverwerkende bedrijf Eternit in het Overijsselse Goor heeft aan drie weduwen van voormalige werknemers vijftienduizend gulden smartegeld per persoon uitbetaald. De drie vrouwen begonnen in 1989 een proces tegen de werkgever van hun overleden echtgenoten. De advocaat van de vrouwen, mr. J. de Wit, voerde aan dat de arbeidsomstandigheden in het bedrijf dusdanig waren dat een oorzakelijke relatie tussen het overlijden en het productieproces aannemelijk was. Het bedrijf ontkende dat. Omdat een definitief vonnis lang op zich zou laten wachten, onderzochten de partijen de mogelijkheid van een minnelijke schikking. Volgens mr. de Wit is er een precedent geschapen voor met name werknemers bij isolatiebedrijven. Mensen die lijden aan een beroepsziekte als asbestose, adviseert hij een proces tegen hun werkgever te beginnen. Voor zover bekend hebben werkgevers in Nederland nooit eerder schadevergoeding uitbetaald aan werknemers die overleden aan de gevolgen van ingeademde asbest. President directeur van Eternit, A. Jansen, laat weten dat asbest nog slechts bij een klein deel van het productieproces en op een volledig veilige manier, gebruikt wordt. (Bron: NRC Handelsblad)

- 1 Welke van de drie leads vind je het best? Waarom?
- 2 Analyseer de drie eerste zinnen op informatiewaarde. Welke vind je de beste? Waarom?
- 3 Welke kop vind je het best? Waarom?
- 4 Benoem de bruggen in de drie berichten.
- 5 Hoe wordt het bedrijf in de drie berichten aangeduid? Is zo'n toevoeging noodzakelijk? Vgl. minister-president Balkenende.
- 6 Hoe heet in de journalistiek zo'n woord als 'asbestweduwen'? Moet dit tussen aanhalingstekens?
- 7 In een van de berichten komt een woord voor, dat essentieel is voor een snel begrip. Welk?

Dagblad Tubantia

- 8 Welke twee elementen in het middelste bericht horen in de lead?
- 9 Welke informatie ontbreekt aan de eerste zin?

Twentse Courant

- 10 Vind je de citaat-vorm in de tweede kolom goed gekozen? Splits het citaat, indien gewenst, in citaat en eigen tekst.
- 11 Verbeter de lead.
- 12 Welk belangrijk ordeningsmiddel ontbreekt?
- 13 Het bericht meldt dat het bedrijf onbereikbaar was. Is deze mededeling relevant? Indien ja, hoe had de verslaggever dit kunnen voorkomen?

NRC Handelsblad

- 14 Breng een lead aan van circa drie zinnen.

Follow-up

- 15 Welke mogelijkheden voor een follow-up zie je?

Opdracht 3

1 Schrijf op basis van onderstaand persbericht een nieuwsbericht van circa 100 woorden.

2 Het persbericht roept een aantal interessante vragen op. Welke?

PERSBERICHT

Oad Reizen sluit winter af met forse plus

Oad Reizen, de touroperatingdivisie van de Oad Groep in Holten, heeft een uitstekend winterseizoen 1995/96 achter de rug. Voor het derde achtereenvolgende jaar werd een groei van meer dan 20% gerealiseerd. Het aantal geboekte passagiers steeg met 21,1% tot 122.000. Voor het eerst sinds jaren, was er sprake van een omzetgroei die de passagiersgroei overtrof; de omzet steeg met 25,5%. Met name het succes van de nieuwe charterbestemming Puerto Vallarta in Mexico leidde tot deze stijging van de gemiddelde reissom.

De toenemende vraag naar short breaks en verre bestemmingen zette zich ook afgelopen winter voort. Bij Disneyland Parijs, USA/Canada en Benelux/Duitsland deden zich de meest opmerkelijke stijgingen voor. Als gevolg van de recente bomaanslagen in Parijs en Londen bleven de Stedenreizen iets achter bij de gemiddelde passagiersstijging. Wintersportreizen vertoonden een lichte daling die geheel veroorzaakt werd door een teruglopende belangstelling voor de buspendels naar de wintersport. Het buspendelprodukt heeft te maken met een hevige prijzenslag, die ook in de zomer op de pendels naar Spanje leidt tot een onaanvaardbaar laag prijsniveau en dito marges.

Een opmerkelijke ontwikkeling op short-break gebied doet zich voor op de USA/Canada markt. Zo boekte bijvoorbeeld meer dan de helft van de passagiers op New York een verblijf van een week of korter. De voortdurende verlaging van de tarieven op de belangrijkste gateways in de USA leiden ook tot zeer lage arrangementsprijzen. Deze ontwikkeling zal zich naar verwachting gedurende de zomer in verhevigde mate voortzetten.

Ook de zomer in de plus

De positieve ontwikkeling van de winter, zet zich in de zomer op een bescheidener schaal voort. Per 1 april bedroeg de voorsprong in passagiers 5% ten opzichte van zomer 1995. Ook hier zien we een verhoogde vraag naar short breaks en verre vakanties. Zeer goed scoren de gespecialiseerde landenbrochures. Zowel Groot-Brittannië, Ierland als USA/Canada vertonen stijgingen van boven de 50%. De onlangs geïntroduceerde Turkije-brochure presteert naar verwachting, alhoewel de marktontwikkelingen op het gehele Middellandse Zeegebied en Bus ook op Turkije, achterblijven bij de verwachtingen. De Griekse eilanden Kos en Rhodos zijn voor het tweede achtereenvolgende jaar de grote verliezers, terwijl ook Spanje achterblijft. De traditionele Oad producten, buspendel en busexcursie staan onder druk, een ontwikkeling die al enige jaren aan de gang is, maar die zich de laatste twee jaar versneld voortzet. De teruglopende belangstelling voor deze producten wordt gecompenseerd door de vraag naar vliegbusreizen en dan met name rondreizen. Overigens maken buspendel en -excursie (excl. Disneyland Parijs) minder dan 20% uit van het totale aantal passagiers van Oad.

Op weg naar 400.000 passagiers

Oad Reizen hoopt het boekingsjaar 1995/96 of to sluiten met een passagierstotaal van boven de 400.000. Dit betekent een stijging van ruim 30% ten opzichte van 1994/95. Indien de 400.0000 gehaald wordt, is het passagiersaantal van Oad verdrievoudigd in vijf jaar tijd.

In de geplande 400.000 passagiers zijn de deelnemingen Bex, Sindbad/Cycletours en SRC Cultuurvakanties inbegrepen, alle naar rato van het deelnemingspercentage.

Opdracht 4

Lees onderstaand bericht uit *De Telegraaf* en beantwoord de vragen.

Drama tijdens VN-missie in Angola

Marechaussee verscheurd door krokodil

LUTMEGE (Angola), maandag

Een Nederlandse waarnemer van de Verenigde Naties in Angola is bij een zwempartij door een krokodil verscheurd en aan de zware verminkingen overleden.

Het slachtoffer is de 31-jarige wachtmeester F. Nieman van de Koninklijke Marechaussee uit Delfzijl.

Een woordvoerder van het ministerie van Defensie in Den Haag zei gisteravond dat de juiste toedracht van het ongeval nog niet vaststaat. De verbindingen met het gebied in Angola waar de wachtmeester was gestationeerd zijn zeer slecht.

„We weten alleen dat hij tijdens het zwemmen in de Casai-rivier, vlakbij het dorpje Lumege vermoedelijk door een krokodil werd aangevallen en daarbij is gedood”, aldus de defensiewoordvoerder.

Uit bronnen bij de marechaussee werd later op de avond duidelijk, dat de wachtmeester, gehuwd en vader van twee kinderen, door het roofdier op gruwelijke wijze moet zijn verscheurd. De marechaussee werkte al enige maanden in Zuidelijk Afrika als waarnemer van de VN-vredesmacht.

1 Aan welke nieuwscriteria voldoet dit bericht?

2 Boven het bericht staat een passieve kop.

a: Maak deze kop actief.

b: Maak een kop met een naamwoordconstructie.

3 Welke van de drie kopconstructies van vraag 2 is het beste en waarom?

4 In de journalistiek worden drie soorten berichten onderscheiden (*Basisboek Journalistiek* 9.12). Wat voor soort bericht is dit?

5 Welke W's en H worden in de lead genoemd?

6 Hoe heet de cursieve bovenste kopregel?

7 Wat is de creditline? Wat de dateline?

8 Licht de alinea-indeling onder de lead toe, aan de hand van de vijf W's en H. Is er sprake van 'eenheid van alinea'?

Opdracht 5

1 Schrijf op basis van het persbericht van 28-11 een nieuwsbericht voor de krant van 29 november.

2 Schrijf op basis van het persbericht van 29-11 een nieuwsbericht voor de krant van 30 november.

3 Schrijf op basis van het persbericht van 1-12 een nieuwsbericht voor de krant van 2 december.

Persbericht 28-11

BRANDSTICHTING

De recherche van het district Zuid stelt een onderzoek in naar een brandstichting in de Don Carloshof, waarbij zondagmorgen vroeg een 79-jarige bewoner met ernstige brandwonden in kritieke toestand in het Zuiderziekenhuis moest worden opgenomen.

Rond kwart over vier kwam bij de politie een melding binnen dat er in de Don Carloshof een woning in brand zou staan. Toen politiepersoneel ter plaatse kwam stond de gehele voorzijde van de woning in brand. Door twee manieren waren de bewoners via de achterzijde al uit de woning gehaald, waarbij de 79-jarige bewoner ernstig gewond bleek. Eén van zijn redders, een 26-jarige man, liep hierbij eveneens brandwonden op en moest naar het Ruwaard van Puttenziekenhuis in Spijkenisse worden vervoerd. Van de andere redder is de identiteit niet bekend.

Bewoners van belendende huizen werden in verband met hevige rookontwikkeling door de politie uit hun huizen gehaald.

Uit een voorlopig onderzoek door de brandweer bleek dat de brand hoogstwaarschijnlijk is aangestoken. De brandhaard was ontstaan in een kunststofvuilcontainer, die tegen de voorgevel van de woning aanstond. De brand is vervolgens via een onderschot doorgeslagen, waarna de gehele woning uitbrandde.

In dezelfde nacht bleek er ook op drie andere plaatsen (Oudelandseweg, Kapershoekseweg en Wilhelm Tellhof) brand te zijn gesticht in onder meer een papiercontainer en in op straat liggend afval. De brandweer bluste deze brandjes, die geen noemenswaardige schade aanrichtten.

De recherche van het District Zuid verzoekt getuigen, die zondagmorgen tussen drie uur en kwart over vier op of rond de Don Carloshof, Oudelandseweg, Kapershoekseweg en Wilhelm Tellhof, iets verdachts hebben gezien, zich met haar in verbinding te stellen via het telefoonnummer 010-424 38 10.

Persbericht 29-11

BRANDSTICHTING OVERLEDEN

(Zie ook persbericht van maandag 28 november j.1.)

Vanmorgen is een 79-jarige bewoner van het Don Carloshof in het Zuiderziekenhuis overleden aan zijn verwondingen, die hij afgelopen zondagmorgen vroeg opliep bij een brand in zijn woning.

De brand in de woning bleek, uit onderzoek van de brandweer, hoogstwaarschijnlijk aangestoken. De brandhaard was ontstaan in een kunststof vuilcontainer, die tegen de voorgevel aanstond. Het vuur is vervolgens via een onderschot doorgeslagen, waarna de gehele woning uitbrandde.

Het slachtoffer werd tijdens de brand door twee mannen uit de woning gehaald. Met ernstige brandwonden moest hij in kritieke toestand in het Zuiderziekenhuis worden opgenomen.

De recherche van het District Zuid stelt een onderzoek in.

Persbericht 1-12

REDDER BLIJKT DADER

(Zie ook: persberichten van maandag 28 november en van 29 november).

De recherche van het district Zuid heeft een 26-jarige man uit Rotterdam aangehouden op verdenking van opzettelijke brandstichting, die de dood tot gevolg heeft gehad van een 69-jarige bewoner van een huis in de Don Carloshof.

De man leek afgelopen zondagmorgen vroeg in eerste instantie een heldenrol te hebben gespeeld bij de brand. Hij redde, samen met een onbekend gebleven man, de twee bewoners van het pand. Hierbij liep hij overigens zelf lichte brandwonden op, waarvoor hij in een ziekenhuis moest worden behandeld.

Omdat er tegenstrijdigheden in zijn getuigenverklaring zaten werd de man nader door rechercheurs aan de tand gevoeld. Dinsdagavond bekende hij, na een uitgebreid verhoor, dat hij afgelopen zondagmorgen vroeg zelf de brand in een kunststof vuilcontainer, die tegen de voorgevel van de woning aanstond, had gesticht. De brand sloeg vervolgens via een onderschot door, waardoor binnen korte tijd de gehele voorgevel in lichterlaaie stond. De verdachte schrok zo van de vuurzee die hij had aangericht dat hij via de achterzijde de woning binnenging en twee bewoners uit het huis haalde. Onder hen was een 69-jarige bewoner, die met ernstige brandwonden in kritieke toestand in het Zuiderziekenhuis moest worden opgenomen. Dinsdagmorgen overleed dit slachtoffer aan zijn verwondingen.

De verdachte verklaarde dat hij niet alleen de brand in de Don Carloshof had gesticht, maar diezelfde nacht op de Oudelandseweg een papiercontainer in de brand had gestoken.

Omtrent zijn motief wordt de verdachte nog nader gehoord.

De verdachte is in verzekering gesteld en zal vrijdag aan de Officier van Justitie worden voorgeleid.

(Noot redactie: van het 69-jarige slachtoffer is helaas een niet juiste leeftijd in eerdere persberichten verstrekt).

Opdracht 6

1 Lees onderstaand persbericht en maak een nieuwsbericht.

2 Vergelijk bijgaande artikelen uit *NRC Handelsblad* en *de Volkskrant* en geef een verklaring voor de verschillende nieuwskeuze.

OMZET AHOLD IN EERSTE KWARTAAL 1993 OPNIEUW HOGER

Zaandam, 11 mei 1993 - In het eerste kwartaal (16 weken) van het boekjaar 1993 nam de geconsolideerde omzet in guldens exclusief BTW *) toe met 23,2% tot f 8,0 miljard. De omzetstijging bedraagt 9,2% indien Schuitema nv in 1992 eveneens in de geconsolideerde omzet zou zijn opgenomen.

De omzetten van Schuitema nv, alsmede die van Jamin Winkelbedrijf bv en via de Portugese joint venture, JMR, verworven ondernemingen Inó Supermercados en Feira Nova zijn dit kwartaal voor het eerst in de consolidatie opgenomen.

De omrekenkoers van de dollar bedroeg f 1,83 en was nagenoeg gelijk aan die in dezelfde periode van vorig jaar.

In Nederland werd over deze periode een omzet behaald van f 4,1 miljard, een stijging van 32,5% ten opzichte van de overeenkomstige periode vorig jaar. De stijging in Nederland bedraagt 4,2% indien Schuitema ook in 1992 in de consolidatie zou zijn opgenomen. De omzet in overig Europa (Tsjechië en Portugal) bedroeg in deze periode f 295 miljoen ten opzichte van f 17 miljoen in 1992. Deze toename is vooral het gevolg van acquisities. In de Verenigde Staten nam de omzet toe met 6,4% tot US\$ 2,0 miljard.

Voor het eerste kwartaal 1993 verwacht Ahold voor zowel Nederland, overig Europa als de Verenigde Staten een stijging van het bedrijfsresultaat terwijl ook het resultaat na belasting hoger zal zijn.

Verwachting voor het jaar 1993

Op grond van de gang van zaken tot nu toe handhaaft de Raad van Bestuur van Ahold de in het jaarverslag uitgesproken verwachting dat het geconsolideerde resultaat na belastingen in 1993 verder zal toenemen.

*) Met ingang van 1993 wordt de omzet van alle bedrijfsonderdelen exclusief BTW opgenomen; de vergelijkende omzetcijfers over 1992 zullen eveneens exclusief BTW worden vermeld.

Opdracht 7

Schrijf op basis van onderstaande gegevens een nieuwsbericht van circa 300 woorden voor een landelijke avondkrant van woensdag 19 april 1995. Kop: max. drie regels van 18 tekens.

In april 1993 sterft Jan van Ipenburg (56), een natuurlijke dood. Van Ipenburg woont in Aalten, dat ligt dicht bij de Duitse grens in de Achterhoek (provincie Gelderland) 50 km ten oosten van Arnhem. De gemeente telt zo'n kleine 18.500 inwoners en is 8347 ha. groot. In de buurtschap De Haart, aan de Driehonderdmeterweg, drijft de familie Van Ipenburg een biologische boerderij. De Van Ipenburgs, mevrouw Trudy van Ipenburg en drie zoons, zijn antroposofen.

Dat woord komt van anthropos = mens en sophia = wijsheid. Een filosofie gebaseerd op de leer van Rudolf Steiner (1861-1925). De beweging tracht wetenschap, religie en kunst, opvoeding, geneeskunde, landbouw en sociale wetenschappen in een harmonisch verband te brengen en al deze levensgebieden en historische gedachtengangen in haar systeem te betrekken. De antroposofie is er op gericht de eenheid van het leven, mens en wereld weer te doen beseffen. De grondslag voor deze eenheid ligt volgens de antroposofische gedachtengang besloten in de geestelijke afkomst van alles wat ontstaan is. In 1913 richtte Steiner de Antroposofische Vereniging op.

Bij deze filosofie horen uiteraard ook bepaalde gebruiken. Eén daarvan is het begraven van de mens op het eigen erf, dicht bij de eigen familie. Dat deed de familie Van Ipenburg dan ook met vader Jan, overeenkomstig diens wens. Maar in Nederland kan dat niet zomaar. Hoe wij met onze doden dienen om te gaan is geregeld in de Wet op de Lijkbezorging. Daarom meldden de Van Ipenburgs het overlijden van vader niet en gaven hem als vermist op.

In september 1994 echter – het geruchtencircuit was in Aalten op gang gekomen – besloot justitie in Zutphen (Aalten valt onder het juridische arrondissement Zutphen) huiszoeking te doen. Het stoffelijk overschot werd gevonden en overgebracht naar de algemene begraafplaats van Aalten.

Daarna deed de familie Van Ipenburg een verzoek aan de gemeente tot (opnieuw) herbegraven; weer terug naar het erf van de familie. Op woensdag 21 maart boog het college van burgemeester en wethouders zich over de kwestie en formuleerde een voor de familie Van Ipenburg positief voorstel aan de gemeenteraad. Die vergaderde op dinsdagavond 18 april.

Het is woensdagochtend 19 april 1995 en je bent verslaggever van een landelijke avondkrant en hebt de zaak een beetje gevolgd en daarom ga je bellen. Je checkt de feiten en kijkt in de Wet op de Lijkbezorging, waaruit blijkt dat begraven op eigen land mag, onder bepaalde voorwaarden en met toestemming van de gemeente. De gemeenteraad kan grond aanwijzen; b&w moeten toestemming geven. Men zal er vooral op toe moeten zien dat zo'n begrafenis op eigen grond niet in strijd is met bijvoorbeeld aspecten van milieuhygiëne en volksgezondheid en of het past in de bestaande bestemmingsplannen.

Je belt met de burgemeester van Aalten drs. T.J. Bouwers.

‘Ik heb de affaire Van Ipenburg gevolgd. De gemeenteraad heeft gisteren vergaderd. Wat is er uit gekomen?’, vraag je.

‘De gemeenteraad is in meerderheid akkoord gegaan met ons voorstel.’

Jij: ‘Hoe luidde het voorstel exact?’

Bouwers: ‘De familie mag vader Jan op eigen grond herbegraven, mits ze aan bepaalde strenge voorwaarden voldoen.’

Jij: ‘Wat zijn die eisen?’

Bouwers: ‘We hebben ons van diverse kanten laten adviseren. Het bestemmingsplan moet het toelaten en dat is geen probleem. Verder zijn er technische eisen als het lichaam in een grafheuvel begraven wordt, zoals in dit geval. Het stoffelijk overschot moet tenminste dertig centimeter boven de hoogste grondwaterstand worden begraven en ook daaraan voldoen ze.’

Jij: ‘Dus ze mogen herbegraven?’

Bouwers: ‘Ja, de raad is akkoord gegaan en nu moet de familie bij ons nog een formeel verzoek indienen.’

Jij: ‘En dan ...’

Bouwers: ‘Ik zal dat verzoek honoreren, zodat ze dit voorjaar nog kunnen herbegraven.’

Jij: ‘Wat vindt u er trouwens van?’

Bouwers: ‘Het is een zeer uitzonderlijk verzoek, maar aan de andere kant heeft de raad gezegd: kunnen we als gemeente argumenten bedenken om nee te zegen? Nee, die zijn er volgens de gemeente niet.’

Jij: ‘Hartelijk dank.’

Verder bel je met de familie Van Ipenburg en krijgt zoon Erik aan de lijn. Die zegt: ‘We zijn er natuurlijk heel blij mee. De afgelopen maanden waren moeilijk voor ons. We hebben elke avond het graf in Aalten bezocht om te bidden en wierook te branden.’ Jij: ‘Hoe heeft de bevolking van Aalten gereageerd?’ Erik: ‘Aanvankelijk negatief, maar na de herbegraving in Aalten en de publiciteit erover zijn de contacten positiever geworden. Dat is ook belangrijk voor ons. De meeste mensen zijn gaan begrijpen dat we het doen vanuit onze filosofie.’

Opdracht 8

Schrijf op basis van onderstaande gegevens een nieuwsbericht van circa tweehonderd woorden voor het Rotterdams Dagblad (een regionale avondkrant) van zaterdag 23 oktober. Kop: twee regels van maximaal 24 tekens per regel.

Het Rotterdamse vervoersbedrijf RET belegt een persconferentie. De heer C. Adriaansens, hoofd voorlichting van de RET, vertelt dat de RET het voornemen heeft om – net als in de Parijse metro – straatmuzikanten en andere artiesten toe te laten. Dat zal vanaf 1 januari al het geval zijn omdat er eerst audities moeten worden gehouden.

Adriaansens: ‘We willen muziek die de Rotterdammers aanspreekt en ook nog een beetje kwaliteit heeft en dus gaan we audities houden. We hebben het idee afgekeken van onze Franse collega’s. Ook daar zijn audities gehouden. Van de ruim duizend artiesten die kwamen voorspelen, hebben er daar ongeveer driehonderd een vergunning gekregen.’

Hij vertelt dat het niet alleen om muzikanten gaat, maar ook dansers, levende standbeelden, goochelaars en vuurspuwers. Ze mogen alleen in de stationshallen van de metro optreden, niet op de perrons. De artiesten maken onderling uit welke artiest op welke plaats mag spelen. Versterkte muziek is uit den boze.

Telefonisch meldt Cor van Schaik het volgende. Hij is van de Club van Stoepstumpers, een groep, waarin tachtig straatartiesten zijn verenigd. Volgens Van Schaik is onder de straatartiesten ‘de pleuris uitgebroken’ nu ze van de plannen van de RET hebben gehoord. De club heeft een brief naar de gemeente gestuurd met een officieel protest.

Van Schaik: ‘Ze moeten ons niet aan regels binden. We spelen waar we willen en daarover heeft niemand iets te zeggen. Ook de RET niet. Binnen onze club is geen muzikant te vinden die auditie gaat doen. We gaan een proces aanspannen tegen de RET, want volgens onze advocaat hebben we het hier over openbare ruimtes en die zijn vrij voor iedereen.’

Een woordvoerder van de gemeente bevestigt de ontvangst van het protest. Hij zegt: ‘Het betreft hier een zaak van de RET. De gemeente speelt in dezen geen rol.’

Opdracht 9

Maak op basis van onderstaande informatie een bericht van circa 200 woorden voor het *Rotterdams Nieuwsblad*. Kop: maximaal drie regels van 15 tekens.

De Amsterdamse beeldhouwer Niek Kempers, winnaar van de Prix de Rome 1976, heeft van de gemeente Rotterdam de opdracht gekregen voor een beeld ter herdenking van vijftig jaar wederopbouw van de stad en van het 650-jarig bestaan van de Maasstad.

Het ontwerp is in oktober door een speciaal ingestelde commissie gekozen uit vijf inzendingen. Het is een monumentaal beeld, dat in de Nieuwe Maas ter hoogte van het Noordereiland wordt geplaatst, naast de nieuw te bouwen brug naar de Coolingsingel, de 'hoofdstraat' van Rotterdam. Het ontwerp van Niek Kempers bestaat uit tien tot veertien groenkoperen panelen, die in de vorm van een acht over een lengte van 72 meter in de rivier worden gezet (op een fundering natuurlijk). Het hoogste segment zal twaalf meter boven het water uitsteken, het laagste zeven meter.

Rotterdam heeft het plan met instemming ontvangen. Wat betreft de kosten doet zich echter een probleem voor. Een nadere berekening leert dat er met de uitvoering een bedrag van ongeveer drie miljoen gulden is gemoeid en dat is meer dan aanvankelijk geraamd. Uitgegaan is van een bedrag van 1,7 miljoen gulden. Hiervan zou het rijk een miljoen voor zijn rekening nemen en de gemeente 700.000 gulden (voor de fundering).

B en W zijn gisteren tot de conclusie gekomen dat als het beeld zo duur wordt alle proporties zoek raken en dat het beter is er vanaf te zien. Maar voordat de gemeente een besluit neemt zal er nog overleg worden gevoerd met de Rotterdamse Kunststichting. Deze organisatie is nog met man en macht bezig sponsors te vinden. Ook voert de Kunststichting nog overleg met het ministerie van cultuur.

Niek Kempers heeft intussen laten weten dat hij het erg jammer zou vinden als het beeld niet zou worden gerealiseerd. Hij staat nog volledig achter zijn ontwerp. 'Ik ben er een hele tijd mee bezig geweest', zegt hij, 'en volgens mij is het echt wel drie miljoen waard.' (Bron: ANP)

Opdracht 10

Maak op basis van onderstaande informatie kop een bericht van maximaal 200 woorden voor *NRC Handelsblad*. Kop: maximaal drie regels van 18 tekens.

Bougainville is niet alleen de titel van een boek van de Nederlandse schrijver F. Springer en de naam van een prachtige bloeiende struik, maar ook een eiland . Het behoort tot Papua New Guinea en ligt ongeveer 900 kilometer ten oosten van de hoofdstad Port Moresby.

Bij de plaats Panguna op Bougainville bevindt zich een van de grootste kopermijnen ter wereld. Zij levert veertig procent van de waarde van de totale uitvoer van Papua New Guinea en vijftien procent van de staatsinkomsten van het land, tenminste als zij in bedrijf is, wat sinds enige tijd niet het geval is. Sinds eind vorig jaar is zij dicht, als gevolg van politieke onrust op het eiland. Deze onrust is een gevolg van het feit dat de eilandbewoners vinden dat zij een te laag aandeel krijgen in de opbrengsten van de mijn,. Bovendien maakt de koperwinning in de dagbouw mijn hun traditionele levenswijze onmogelijk. Een rol speelt ook hun ontstemming over de enorme milieu-effecten. Woordvoerder en actieleider Francis Ona eiste vorig jaar namens de eilandbewoners een compensatie van twintig miljard gulden. De mijn is een gemeenschappelijke onderneming van de regering van Papua New Guinea en het Australische bedrijf CRA.

Toen de mijndirectie niet aan de eis voldeed, trokken Ona en zijn mensen zich terug in het oerwoud en begonnen aanvallen op mijninstallaties, veiligheidstroepen en op het Australische mijnpersoneel. Inmiddels willen de opstandige bewoners van Bougainville niet meer alleen geld, maar ook afscheiding van Papua New Guinea.

De duizend man veiligheidstroepen die Port Moresby veertien dagen geleden naar Bougainville stuurde hebben de orde nog niet kunnen herstellen. De afscheidingsbeweging beheerst nog steeds een groot deel van het eiland. Er zijn al zeventig mensen om het leven gekomen. Er heerst thans een toestand van anarchie en paniek. Reeds honderden mensen zijn van het eiland geëvacueerd. De Australische en Nieuw Zeelandse regeringen hebben hun onderdanen opgeroepen Bougainville zo snel mogelijk te verlaten. De nationale luchtvaartmaatschappij Air Niegini heeft extra vluchten ingezet, maar de piloten hebben gezegd niet meer te willen vliegen in verband met de kans op aanslagen. (Bronnen: Reuter, AFP)

Opdracht 11

Maak op basis van de volgende gegevens een bericht van circa 200 woorden voor het *Utrechts Nieuwsblad* van 'morgen'. Kop: 1 regel van maximaal 30 tekens.

De Utrechtse woningbouwvereniging K77 gaat 98 huizen bouwen op het zogeheten 'Suikerterrein' dat ligt ingeklemd tussen de Graadt van Roggenweg en de Leidseweg, vlak bij het centraal station Utrecht. Bovendien worden twee huizen gebouwd aan de Leidseweg zelf, waar nu nog een 'gat' is.

De projectgroep van K77 heeft ter voorbereiding twee vergaderingen gehouden waarop de bewoners van de Leidseweg werden geïnformeerd. Blijkens de notulen van de eerste vergadering beantwoordt projectmanager B. Jansen een vraag van een bewoonster over de mogelijke schade aan de woningen in verband met heiwerkzaamheden geruststellend: 'Er wordt niet geheid, maar geboord.' In de notulen van de volgende vergadering wordt nog eens vastgesteld dat de bewoners de toezegging hebben gekregen dat er niet geheid zal worden bij de nieuwbouw van de woningen op het Suikerterrein.

Het aannemersbedrijf Van Houwelingen uit Houten is inmiddels met de werkzaamheden begonnen. Gisteren werd er op het Suikerterrein geheid. De bewoners zijn nu zeer kwaad op K77 en Van Houwelingen. Ook al omdat de aannemer twee weken geleden een brief stuurde naar de bewoners, waarin hij spreekt over de aanvang van 'te boren' heiwerk. De bewoners, die steeds hebben aangedrongen op boren in plaats van heien, vrezen nu aanzienlijke schade aan hun huizen, zoals scheurende muren en instortende plafonds.

Marijke Molenaar is woordvoester van de bewonerswerkgroep Leidseweg. 'Tot mijn grenzeloze verbazing zag ik dat ze dinsdag met het heien begonnen', zegt ze. De bewoners hebben inmiddels een gesprek gehad met K77 en de aannemer. De woningbouwvereniging heeft ontkend ooit toegezegd te hebben dat de aannemer niet zou heien. De boortechniek zou alleen gebruikt worden bij de twee huizen aan de Leidseweg zelf. Bij de andere te bouwen huizen zou wel geheid worden. Marijke Molenaar is zeer kwaad en noemt dit een 'smoes'. 'Natuurlijk hebben we het nooit over die twee huizen gehad. Het ging over honderd huizen en dat weet K77 heel goed. Ik vind het gewoon erg dat mensen zo gaan liegen en bedriegen. Laat ze dan gewoon zeggen dat heien goedkoper is.'

De bewonersvereniging heeft nu een kort geding aangespannen tegen de aannemer. Dat dient echter pas aanstaande vrijdag. 'In die tussentijd schijnen ze gewoon door te mogen gaan met heien. Tegen die tijd is dat heiwerk bijna klaar. Het lukt ons gewoon niet om ze tegen te houden. En het heien komt steeds dichterbij. Nu trilt alles hier al. En bij het huis op de hoek gaan ze op een afstand van zes meter aan de gang', aldus een verontwaardigde Molenaar.

Opdracht 12

Schrijf een nieuwsbericht van circa 250 woorden op basis van onderstaande gegevens voor de lokale krant. Kop: maximaal 32 tekens op drie regels.

De gemeentevoorlichting van Udam, waar sinds jaar en dag het college van B en W gevormd werd door CDA en PvdA, maakte vandaag bekend dat de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing in Udam veranderd is.

De gemeenteraad had vorige week besloten dat de stemmen opnieuw geteld moesten worden toen bleek dat er bij de eerste telling door een onbekende ambtenaar (of ambtenaren) fouten waren gemaakt. Drie stemmen waren ten onrechte aan de Partij van de Arbeid toegekend, want na hertelling bleek dat ze als ongeldig beschouwd hadden moeten worden. Bij één biljet waren namelijk de namen van de andere partijen doorgestreept, bij het tweede biljet waren alle vakjes van de PvdA roodgemaakt en bij het derde biljet had de stemgerechtigde op het biljet met pijl en doorhaling een verbetering aangebracht.

Volgens de kieswet zijn alleen stembiljetten geldig waarop behalve het aangekruiste hokje verder niets is toegevoegd of veranderd. Daarmee wil de kieswet voorkomen dat stemmen achteraf nog veranderd zouden kunnen worden door anderen dan de kiezer zelf. Als een kiezer in het stemhokje zich vergist kan hij volgens de kieswet tegen inlevering van het oude, een nieuw stembiljet ontvangen.

Volgens voorlichter van de gemeente Udam doen zich hiermee in de praktijk van het stemmen doorgaans geen problemen voor. ‘Maar dat weer ik natuurlijk niet zeker, want ik heb dat bij de ambtenaren niet afgecheckt’, zei zij.

De hertelling is erg ongunstig uitgevallen voor de PvdA, die landelijk toch ook al zo'n verlies geleden heeft, want nu moet de PvdA-fractie van Udam een zetel inleveren, terwijl ze volgens de eerste telling geen zetel zou verliezen. De zetel gaat nu naar de VVD-fractie, die juist wel een zetel had moeten verliezen. Het verschil zit hem in de verdeling van de restzetels. De VVD was eerder net een stem tekort gekomen om de restzetel in de wacht te slepen.

De definitieve zetelverdeling in de raad in Udam is nu als volgt (tussen haakjes de zetelverdeling na de vorige verkiezingen):

PvdA 4 (5)

VVD 4 (4)

CDA 1 (2)

Centrum Democraten 1 (0)

Middenstandspartij 1 (0)

Opdracht 13

Maak op basis van onderstaande informatie een bericht voor de *Amersfoortse Courant*. Kop: maximaal drie regels van elk 18 tekens.

De gezondheidszorg in Suriname is de laatste tijd hard achteruitgegaan. De ziekenhuizen functioneren slecht. Er worden, door gebrek aan artsen, verpleegkundigen en voorzieningen, nog maar bitter weinig operaties uitgevoerd. Dr. Jules Bänffer, directeur van de GG en GD in Paramaribo, constateert dat Suriname ook in medisch opzicht in een noodsituatie terechtgekomen is.

Met name het laatste half jaar zijn honderden zieke Surinamers naar Nederland gekomen op zoek naar medische hulp. De meesten beschikken niet over de noodzakelijke doorverwijzing van het Surinaamse ziekenfonds, noch over een andere ziekenkostenverzekering.

‘Onder Surinamers schijnt het misverstand te bestaan dat de medische zorg in Nederland voor iedereen gratis is’, zegt woordvoerder Buijze van het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. ‘Wij helpen alleen mensen die in direct levensgevaar verkeren of een levensfunctie dreigen te verliezen. De rest komt voor een gesloten deur.’

Buijze spreekt van ‘vervelende tafereelen’ in het ziekenhuis. ‘Het is niet leuk nee te moeten verkopen wanneer mensen zo'n lange vliegreis hebben gemaakt en zoveel geld hebben uitgegeven.’

Volgens Buijze gaat het al veel langer dan zes maanden slecht met de gezondheidszorg in Suriname.

J. Ramkisoen van de vereniging Ons Suriname denkt dat de komst van zoveel zieken naar Nederland te maken heeft met het vrijwel onbereikbaar worden van Georgetown in Frans Guyana door de gevechten tussen het leger en het junglecommando.

De ziekenhuizen in de Randstad bereiden thans een voorlichtingscampagne in Suriname voor om patiënten er van te weerhouden op de bonnefooi op het vliegtuig naar Nederland te stappen.

Opdracht 14

Maak op basis van onderstaande informatie een bericht van circa 150 woorden voor het *Utrechts Nieuwsblad*. Kop: maximaal drie regels van 17 tekens.

In de Utrechtse wijk Lombok is gisteren een project afgerond waarbij werkloze, met name buitenlandse jongeren werden ingezet voor de woningverbetering. Het project heeft drie jaar geduurd. Er hebben 21 jongeren aan meegewerkt. Van hen zijn er acht doorgestroomd naar aannemersbedrijven, van wie zeven met het diploma van de streekschool. Drie jongens hebben elders een baan gekregen en vier zijn verder gegaan met een opleiding. Zes deelnemers haakten om verschillende redenen af. In de nabije toekomst zullen nog negen particuliere woningen en zestien gemeentewoningen op dezelfde manier worden aangepakt.

De gemeente wilde de afsluiting van het eerste project gisteren een feestelijk tintje geven met toespraken van de wethouders Van der Sluys (Welzijn) en Zwart (Volkshuisvesting). Beide collegeleden werden aan de Sumatrastraat echter tegengehouden door boze buurtbewoners. Zij vonden dat er helemaal niks valt te vieren. Naar hun mening moet er eerst duidelijkheid komen over de toekomst van Lombok. De stadsvernieuwing gaat erg traag, voortdurend schuift de gemeente de beslissing over het al dan niet handhaven van de woningen in de wijk voor zich uit, aldus het buurtcomité. ‘Wij vinden dat de gemeente een vals spelletje speelt’, hield woordvoerder Bulent Okyay de wethouders voor. ‘Waarom zeggen jullie niet gewoon dat jullie de zaak straks toch willen slopen.’

De wethouders zijn naar het stadhuis teruggekeerd zonder de opgeknaptte huizen te hebben bewonderd. Zwart heeft met het buurtcomité afgesproken op 13 juli over de problemen te praten.

Opdracht 15

Maak op basis van onderstaande gegevens een nieuwsbericht van circa 150 woorden voor de Enschedese stadseditie van de *Twentsche Courant* van vandaag. Kop: twee regels van maximaal 22 tekens per regel.

De gemeente Enschede en de provincie Overijssel hebben vorige maand alle 150 leden van de Tweede Kamer uitgenodigd vandaag naar Enschede te komen om eens met eigen ogen te kunnen zien wat de voor Enschede beslist kwalijke gevolgen zijn van het uitstel van het doortrekken van Rijksweg 35 tussen de Westerval en de Usselerrondweg tot in de volgende eeuw, zoals nu door het ministerie van Verkeer en Waterstaat is voorgesteld. Daarmee bespaart minister Maij-Weggen 55 miljoen gulden op haar begroting, zoals bij de presentatie van de miljoenennota op Prinsjesdag gebleken is.

Het ontbreken van het laatste stuk Rijksweg 35 veroorzaakt veel overlast op het traject van de Westerval naar de Usselerrondweg. Zwaar vrachtverkeer dendert nu dagelijks door de dichtbewoonde wijk en veroorzaakt niet alleen overlast maar ook veel ongelukken waar met name fietsers en minderjarigen het slachtoffer van zijn. Zoals de *Twentsche Courant* vorige week al publiceerde vielen er vorig jaar 12 verkeersslachtoffers, waarvan 8 fietsers en 10 minderjarigen. Vier slachtoffers overleefden het ongeval niet.

Veertien kamerleden reageerden positief op de uitnodiging van gemeente en provincie voor het busreisje van Rijksweg 35 naar de Usselerrondweg. Maar, erg sneu voor de burgemeester en commissaris van de koningin: van die veertien bleken vanmiddag alleen de kamerleden Mw.dr. A.Th.B.

Bijleveld-Schouten (CDA), ook lid van de gemeenteraad van Enschede, en de heren J.A.H. Lonink (PvdA) en H.J. Schartman (CDA), beiden afkomstig uit Twente, niet op het laatste moment afgezegd te hebben en inderdaad aanwezig te zijn.

‘Ik wil op de aanwezigheid van onze streekgenoten hier niet afdingen, maar enigszins teleurstellend is deze opkomst natuurlijk wel. Maar zoals de heren verslaggevers weten, ben ik principieel optimist, we zoeken gewoon weer andere pressiemiddelen om de minister tot inkeer te brengen’, zei de 57-jarige burgemeester H. Wierenga. Wierenga was zelf 10 jaar kamerlid voor de PvdA voordat hij in 1977 zijn huidige betrekking aanvaardde.

Voor de verslaggevers van *Tubantia* en *Twentsche Courant* was de lol er nu ook af. Van de uitgebreide reportages die zij gepland hadden kwam nu niets meer terecht en de ingehuurde fotografen werden in allerijl afbesteld.

Opdracht 16

Maak op basis van de volgende gegevens een nieuwsbericht van circa 120 woorden voor het *Utrechts Nieuwsblad* van vandaag. Kop: twee regels van maximaal 26 tekens per regel. Bron: politiepersconferentie van 09.00 uur.

Hedenochtend 00.50 uur houdt de politie in de Bandungstraat te Utrecht aan, de 52-jarige Mario Sluiter terzake van huisvredebreuk bij zijn 61-jarige buurman. Nadat mevrouw De Vries (Bandungstraat 11) de politie had gebeld kon deze Sluiter op heterdaad betrappen bij het vernielen van de inboedel in voormeld perceel. Ter plekke blijkt een ruit aan de voorzijde met een steen te zijn vernield, vuilniszakken zijn naar binnen geworpen en meubilair is omver gegooid. Sluiter verkeert in kennelijke staat en zegt te protesteren tegen stankoverlast van de 61-jarige, die hij al sinds twee jaar ondervindt. De politie zegt dat hij een overspannen indruk maakte.

Het gebeuren veroorzaakte nogal was opschudding, ongeveer dertig mensen uit Bandungstraat en omgeving bemoeiden zich ermee. De 61-jarige buurman, Alphonsus Gerardus Dolman, is niet thuis. Om te voorkomen dat de straatbewoners op eigen houtje door de kapotte ruit naar binnen zouden stappen, besluit de politie de voordeur van het huis open te breken en de woning aan een inspectie te onderwerpen. Voor deze huiszoeking wordt toestemming, verkregen van de hulpofficier van justitie aangezien de bewoner niet thuis is en de politie hier mede ook in het belang van de bescherming van diens eigendommen handelt.

Aldus binnengetreden ontdekt de politie dat de drie vuilniszakken die Sluiter naar binnen wierp slechts geringe schade hadden aangericht. Een plantentafel met een pot vrouwentongen is omgevallen en de inhoud van de vuilniszakken ligt over het namaak-Perzische tapijt. Op de eerste verdieping treft de Hermandad een gesloten kamer aan waarachter enkele honden te keer gaan. Na de deur geforceerd te hebben blijken er in de kamer vijf terriërs van het type pitbull aan kettingen vastgelegd. Er staan enkele manden met twaalf schattige pitbull-puppies. Het stinkt verschrikkelijk.

De politie neemt Sluiter mee naar het bureau en zet hem achter slot en grendel, ter ontnuchtering en ook op aandringen van Sluiter's vrouw. Letterlijk heeft ze gezegd: 'Neem hem alsjeblief mee, want ik kan hem niet aan, als hij zo zat is.'

'Vuil rotwijf, krijg de kolere tyfus', was Sluiter's commentaar. Maar dat mocht hem niet baten. Hij zal na verhoor nog deze ochtend worden vrijgelaten.

De honden alsmede de boekhouding van de fokkerij zijn door de politie in beslag genomen. Uit de boekhouding blijkt dat de hondjes voor commerciële doeleinden werden gefokt maar volgens de afdeling bijzondere wetten van de politie is er geen vergunning afgegeven voor een hondenfokkerij in de Bandungstraat. Eigenaar Dolman is overigens nog niet gevonden.

Opdracht 17

Onderstaande gegevens zijn afkomstig van een ANP bericht van de ANP correspondent in Brussel. Maak er een nieuwsbericht van voor het dagblad *Trouw* van 100-125 woorden met een twee- of drieregelige kop van maximaal 16 tekens per regel.

Veel voedingsmiddelen worden tegenwoordig op het etiket aangeprezen als biologisch, maar zijn dat in werkelijkheid niet of nauwelijks. Over wat 'biologisch' genoemd mag worden bestaat tot nog toe veel verwarring. Consumentenorganisaties dringen alLange tijd aan op meer duidelijkheid over wat biologische landbouwproducten genoemd mogen worden en wat niet. De Europese Commissie heeft nu het Europese Parlement een voorstel voorgelegd om deze kwestie te regelen. Het voorstel wordt volgende week in het Europese Parlement besproken. Het voorstel is een Europese verordening te maken die inhoudt dat boeren nog drie jaar de tijd krijgen om ook echt over te schakelen. van traditionele naar biologische bedrijfsvoering als ze dat willen.

Over drie jaar kunnen de produkten van de biologische bedrijven dan een officieel keurmerk krijgen, als hun biologische produkten aan de eisen van de verordening voldoen.

Elk lidstaat van de EG moet volgens de verordening een instantie aanwijzen die het gebruik van het keurmerk controleert.

Opdracht 18

Maak op basis van onderstaande gegevens een bericht van circa 150 woorden voor *NRC Handelsblad* van vandaag. De gegevens zijn het resultaat van eigen nieuwsgaring. Zet er een kop boven van twee regels van maximaal 25 tekens per regel.

De gemeente Ede heeft zich samen met omliggende gemeenten en het regionals bedrijfsleven in Ede en omgeving verenigd in de Stichting A30. De stichting is opgericht ter bevordering van de aanleg van het nog ontbrekende deel van de A30, een verbindingsstuk van 7,5 kilometer tussen de A1 (die van Amsterdam via Amersfoort en Apeldoorn naar Enschede en Duitsland loopt) en de A12 (Den Haag - Utrecht - Arnhem). Dat nog ontbrekende verbindingsstuk loopt langs Ede en is het Edese bedrijfsleven veel aan gelegen.

Door de bezuinigingen bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat van de veel verguisde minister Maij-Weggen dreigt de aanleg van dit verbindingsstuk uitgesteld te worden tot in de volgende eeuw.

De Stichting heeft de Tweede Kamer vanochtend een petitie aangeboden omdat de Tweede Kamer maandag met de minister het wegenprogramma voor de komende twintig jaar bespreekt. In de petitie stelt de Stichting voor de kosten voor de aanleg van het stuk weg uit eigen middelen voor te schieten. Maar dan moet Rijkswaterstaat er wel snel mee beginnen. Voor 1998 wil Ede de weg in gebruik genomen hebben.

De gemeente Enschede protesteerde eerder tegen een soortgelijke bezuiniging (zie opdracht 15).

Opdracht 19

Maak op basis van de volgende gegevens een nieuwsbericht voor het *Utrechts Nieuwsblad* van circa 200 woorden en een kop van 3 regels met maximaal 14 tekens per regel.

De weduwe Oostrink is hoogbejaard. Onlangs kwam ze voor het eerst met de politie in aanraking, gelukkig niet omdat ze zelf iets had misdaan maar omdat ze bijna slachtoffer geworden was. Wat was het geval? Vorige week kwam er een man bij haar aan de deur die zich voorstelde als Van Sprang, dakdekker. Het was een overigens keurige man, van middelbare leeftijd.

‘Mevrouw,’ zei hij, ‘ik ben dakdekker van het bouwbedrijf de Wilma en ik hou ervan in mijn vrije tijd mijn handen uit de mouwen te steken. Daarom bel ik eens bij u aan, want ik zag dat de toestand van uw dak niet zo best is. Bent u huurster van dit pand?’ Om een lang verhaal kort te maken, Mevrouw Oostrink is geen huurster maar eigenaresse. Dat kwam nu ontzettend goed uit. Want Van Sprang wilde voorstellen het dak geheel te vernieuwen, voor slechts zesduizend gulden.

Dat leek een heel aardig aanbod totdat mevrouw Oostrink eens met haar zoon sprak, die ook dakdekker is. Toen bleek dat het dak helemaal niet vernieuwd hoeft te worden en dat zesduizend gulden zo wie zo het dubbele van de normale prijs zou zijn. Zoonlief gaf het zaakje aan bij de politie.

De klacht van Oostrink zette rechercheur Vroom van de Utrechtse politie aan het denken. Dit was nu al de vijfde klacht over particuliere dakdekkers in een periode van vier jaar. Telkens ging het over dakdekkers die aan de deur bellen en dan een klus willen verrichten voor erg veel geld die achteraf helemaal niet nodig zou zijn geweest. En bij vier van de vijf klachten ging het om bejaarde huiseigenaren die de dupe werden.

De recherche besloot het telefoonnummer van Van Sprang eens na te trekken. Al gauw bleek dat hij samenwerkte met vier plaatsgenoten, allen dakdekkers van beroep, die alle vier op dezelfde wijze stad en land afliepen. Steeds deden zij zich voor als werknemers van het alom bekende bouwbedrijf de Wilma die in hun vrije tijd wat bijverdienen. In werkelijkheid waren het zelfstandige dakdekkers die ook nog eens een werkloosheidsuitkering bij de Sociale Dienst genoten.

Vandaag heeft de Utrechtse politie proces-verbaal wegens valsheid in geschrifte opgemaakt tegen de volgende personen: Hoofdverdachte is de 47-jarige F.H. Hij genoot een RWW-uitkering sinds 1984 en organiseerde sinds die tijd ook het dakdekkersbedrijf. Hij moet de sociale dienst 90.000 gulden terugbetalen. Van zijn 23-jarige zoon, de dakdekker S.H., is nog niet duidelijk hoeveel hij ten onrechte van de sociale dienst ontvangen heeft. Bij de 38-jarige J.E. gaat het eveneens om een bedrag van 90.000 gulden. De vierde verdachte, de 22-jarige M.L. hoeft slechts 18.000 gulden terug te betalen, omdat hij nog maar 9 maanden bij het bedrijf in dienst was. Van Sprang gaat vooralsnog vrijuit. Van de vijf was hij de enige die geen RWW-uitkering genoot.

Opdracht 20

**Maak een nieuwsbericht gebaseerd op onderstaand ANP-bericht en de transcriptie van het daaronder volgende telefoongesprek van circa 225 woorden voor de *Zwolse Courant*.
Kop: 2 regels van maximaal 30 tekens.**

Het ANP meldt het volgende:

Boete voor boekverbranding

ZWOLLE (ANP) – De 48-jarige Zwolse leraar R. is gisteren door de politierechter in zijn woonplaats wegens boekverbranding veroordeeld tot een boete van 300 gulden waarvan 200 voorwaardelijk. R. moet bovendien binnen zes weken 23 gulden schadevergoeding betalen aan de Zwolse bibliotheek.

Twee jaar geleden ontdekte R. tijdens zijn vakantie in Joegoslavië dat zijn 12-jarige dochter het boek ‘Scrupules’ van Judith Krans uit de Zwolse bibliotheek had geleend. Krans is een internationaal goed verkopende schrijfster die in weinig verhullende taal overwegend goed gesitueerde dames op mannenjacht portretteert.

De Zwolse leraar ontstak na ontdekking van deze literaire belangstelling van zijn dochter echter in grote woede over het uitleenbeleid van de Zwolse bibliotheek en verbrandde het exemplaar op de barbecue. De kaft en een foto van de verbrandingsactie stuurde hij naar de bibliotheek. ‘Ik heb de bibliotheek daarmee met de neus op de feiten willen drukken en had in plaats van aangifte een gesprek verwacht’, aldus de nog steeds zeer verontwaardigde R. ter zitting. Volgens R. zou een bibliotheek dit soort boeken niet zomaar aan jeugdigen als zijn dochter mogen uitlenen.

Stel je voor dat je werkt bij de *Zwolse Courant* en dienst doet bij de stadsredactie. Je krijgt op je bureau het ANP-bericht en besluit naar aanleiding van dit bericht naar de Openbare Bibliotheek te bellen om commentaar. De hoofdvestiging van de OB in Zwolle verwijst je naar de dependance. Op de dependance neemt mevrouw Doorenbos op.

‘Ja’, zegt zij, ‘dat was een boek van ons. Nou, dat heeft heel wat consternatie teweeg gebracht geloof ik, de mensen praten er nu nog over’.

- Waarom hebt u destijds aangifte gedaan en niet eerst een gesprek met die man gevoerd?

‘Oh, dat weet ik niet, want ik werkte hier toen nog met. Ik ben hier pas sinds januari.’

- Wie heeft can wel aangifte gedaan?

‘Dat zal wel mijn voorganger geweest zijn, meneer Den Druil, maar die werkt hier dus niet meer, begrijpt u, ik zit hier maar alleen op deze dependance.’

- Kent u zelf het boek ‘Scrupules’ van Judith Krans.

‘Ja zeker. Het is beslist geen pornografisch boek, maar het is wel zo dat de personages in het boek er geen christelijke levenswandel op na houden. Krans beschrijft dat in nogal bloemrijke taal, zal ik maar zeggen. Sommige mensen vinden dat aanstootgevend voor kinderen, maar ik denk dat kinderen zo’n boek helemaal niet begrijpen.’

- Wordt het boek nog wel aan kinderen uitgeleend?

‘Nee, dat boek is verbrand dus ook volwassenen kunnen het niet meer krijgen, ook omdat wij natuurlijk verder ook geen moeilijkheden meer willen. Maar als u het boek wilt lezen kunnen we het natuurlijk wel bestellen, dat kan altijd. Maar inderdaad, het staat hier met meer in de kast.’

- U krijgt nu toch een schadevergoeding waarmee u het boek weer kunt aanschaffen?
'Nee, want we hebben besloten dat niet meer te doen, begrijpt u wel.'
- Vindt u achteraf dat R. gelijk had met zijn kritiek?
'Nee, dat vinden we niet, want het is echt een onschuldig boek. Maar we moeten toch een beetje met ons publiek rekening houden want anders wordt het gewoon te duur.'
- Wat wordt er dan te duur?
'Ja de boekenaanschaf natuurlijk. Sinds die boekverbranding zijn hier systematisch allerlei boeken verdwenen, dus wij willen gewoon het risico niet meer nemen.'
- Hoe bedoelt u, systematisch?
'Nou, een maand na de verbranding ontdekten we dat alle boeken van Krans, Wolkers, Cremer en Van het Reve van de schappen verdwenen waren. Een aantal hebben we toen weer opnieuw aangeschaft, maar die bleken een maand later opnieuw verdwenen. Dus daarna hebben we het maar zo gelaten.'
- Hebt u een idee wie die boeken heeft weggehaald?
'Nou meneer Rekel natuurlijk. Maar dat moet u niet in de krant zetten, want ik kan dat natuurlijk niet bewijzen.'
- Meneer Rekel is die boekverbrander? Waarom denkt u dan dat hij die boeken ontvreemd heeft?
'Nou ja, wie zou het anders zijn, toch?! Maar u moet hem dat zelf maar vragen.'
- Hebt u aangifte van diefstal gedaan?
'Nee, want die meneer had toch al een proces lopen en bovendien doen wij nooit aangifte, want er worden zoveel boeken gestolen.'
- Hebt u toevallig een telefoonnummer van die man?, vraag jij en inderdaad, dat heeft ze.

Jij belt dus de boekverbrander die Rekel blijkt te heten:

- 'Wat wilt u weten?'
- Hebt u voor de krant een commentaar op uw veroordeling?
'Nou, ik heb het ook al in de rechtzaal gezegd. Ik blijf het een schande vinden dat de bibliotheek deze schunnige boeken aan minderjarigen uitleent. Ze kunnen toch minstens toestemming van de ouders vragen? Je wordt tegenwoordig als rechtgeaard christen uitgelachen waar je bijstaat. De krant zou daar eens meer aandacht aan moeten besteden.'
- Dat is precies de reden waarom ik u bel. Ik begrijp uit uw woorden dat u de veroordeling onterecht vindt, gaat u in hoger beroep?
'Nee, ik vind het wel terecht maar ik ga toch in hoger beroep.'
- Dat snap ik niet.
'Nou, wat ik gedaan heb is natuurlijk eigen richting en dat heeft de Heer verboden. Daar ben ik het wel mee eens dus. Maar ik vind ook dat de rechter een uitspraak had moeten doen over de Openbare Bibliotheek, dat ze onzorgvuldig handelen door deze boeken zo uit te lenen. Dat wil ik tot de Hoge Raad uitvechten.'
- Weet u...
'Wat namelijk in deze rechtszaak helemaal niet aan de orde is geweest, is dat de Openbare Bibliotheek heeft toegegeven dat ze die boeken niet meer moeten uitlenen. Dat heb ik ook pas van de week gehoord.'
- Van wie hebt u dat gehoord?
'Van mevrouw Doorenbos van de dependance. Zij heeft gezegd dat ze geen boeken meer zullen aanschaffen die voor gelovige christenen aanstootgevend zijn.'
- Ik heb van mevrouw Doorenbos begrepen dat ze die boeken niet meer aanschaf omdat ze telkens gestolen worden.

‘Oh, daar weet ik niets van. Zij heeft dat zo tegen mijn dochter gezegd, dus als ze u iets anders vertelt, dat is dan voor haat rekening.’

- U weet dus niets van diefstal van boeken uit de bibliotheek?

‘Nee, u moet mij geloven, dat hoor ik nu voor het eerst. Maar als u mij niet kwalijk neemt, wil ik het hierbij laten. Ik stond op het punt dringend weg te gaan.’

- Ik dank u hartelijk voor uw commentaar, meneer Rekel.

‘Geen dank’.

Opdracht 21

Maak met de volgende gegevens van Reuter een nieuwsbericht voor *De Telegraaf* van morgen, van ongeveer 100 woorden met een kop van 2 regels van max 14 tekens per regel.

De stad Vladivostok is al sinds 1860 het steunpunt van de Russische vloot aan de Stille Oceaan en telt 296.000 inwoners.

De Sovjetvloot heeft een nieuw systeem in gebruik genomen voor het testen van vuurmechanismen van kanonnen.

Het nieuwe systeem is beter dan het oude omdat de kanonnen nu zonder lading worden getest. Bij het oude systeem kon dat niet.

Vandaag is de eerste boot met het nieuwe systeem getest, de onderzeebootjager Admiraal Vinogradov.

Omdat een kanon per ongeluk toch geladen was werden 17 granaten afgevuurd, zonder dat de betrokken munitie-expert dat wilde.

‘Het resultaat van de test is bevredigend’, zo zegt een marine-woordvoerder lakoniek, ‘het vuurmechanisme werkte uitstekend.’

De 17 granaten vlogen met een boog over de stad Vladivostok heen en kwamen daarachter op een vlakte terecht waar ze kraters sloegen van 20 tot 200 meter doorsnee, gelukkig zonder iemand te verwonden of materiële schade aan te richten.

Opdracht 22

Maak op basis van de volgende gegevens een nieuwsbericht voor het blad *Trajecta*, het blad van de Hogeschool Utrecht. Lengte: circa 150 woorden. Geef bovendien een bruikbare kopsuggestie.

Sinds begin dit jaar hebben alle studenten die ook een studiebeurs hebben, tevens een OV-jaarkaart. Daarmee kunnen ze gratis reizen door het hele land, met trein, stadsbus en streekbussen. Taxi's zijn echter van de OV-jaarkaart uitgezonderd.

De OV-studentenkaart BV geeft de kaarten uit en waakt over fraude. Studenten die met hun studie ophouden moeten de kaart weer inleveren. Ook komt het voor dat studenten hun kaart als vermist opgeven en een nieuwe kaart aanvragen. De oude kaart geven ze dan aan een vriendje, die er zijn eigen pasfoto opplakt. De kranten hebben hier al uitgebreid aandacht aan besteed. Er zouden zelfs studenten bestaan die met de verkoop van zulke valse kaarten niet alleen hun studie bekostigen maar bovendien een comfortabel leventje leiden.

De OV-studentenkaart BV wil nu een strengere controle laten uitoefenen op het gebruik van valse OV-kaarten. Controleurs in de trein moeten volgens de BV worden uitgerust met zakcomputers waarin een bestand is opgeslagen met alle nummers van de als 'vermist' of 'gestolen' opgegeven OV-kaarten of andere OV-kaarten die niet meer geldig zijn. Aan de hand van het nummer kunnen de controleurs dan snel nagaan of een kaart vals is of niet.

Ook de nummers van de kaarten van studenten die afgestudeerd zijn worden in de zakcomputers opgenomen.

De OV-studentenkaart BV wil de controleteams in de zomervakantie al op pad sturen omdat dan veel studenten afgestudeerd zijn en geen recht meer hebben op de kaart. De controle zal worden uitgevoerd door NS personeel, aldus het persbericht van de OV-studentenkaart BV. Een woordvoerder van de NS zegt desgevraagd: 'Wij kennen dit persbericht niet. Ook van speciale zomercontroles is ons niets bekend. Ik kan u wel zeggen dat we voor dit soort bijzondere controletaken geen conducteurs beschikbaar zullen stellen. Dat betekent immers een taakverzwaring voor deze mensen en dat kost ons dus geld. Wellicht dat de OV-studentenkaart BV daar nog een oplossing voor in petto heeft.'

Weer bellen met de OV-studentenkaart BV levert het volgende commentaar op van een officiële woordvoerder: 'Ja, het is logisch dat de NS nog van niets weet, het persbericht is gisteren pas de deur uitgegaan. Ik wil hier verder niet prematuur op reageren. De NS heeft het nu even moeilijk met haar controleurs, dus wij willen nu echt geen paniek. Nee dus, sorry, geen commentaar.'

Opdracht 23

Maak op basis van onderstaande informatie, afkomstig van het Algemeen Nederlands Persbureau, een bericht van circa 125 woorden voor het *Algemeen Dagblad* van woensdag. Kop: 2 regels van elk maximaal 30 tekens.

Het is dinsdag rond half vijf als het mis gaat. De piloot van een Deense F-16 gevechtsvliegtuig komt met een gangetje van 800 km/uur via de westpunt van Texel op Vlieland aanvliegen. De jachtvlieger ziet de verkeersleidingstoren op het militair oefenterrein De Vliehors voor een van zijn gemarkeerde gevechtsdoelen aan.

Overtuigd van de juiste keuze van zijn doel vuurt hij zeventien 'Rocket Pods' af. Tenminste twee van deze raketten, bestaande uit negentien kleine, motoraangedreven projectielen, boren zich dwars door de muur van de toren en vernielen de radio-verbindingkamer, komen in de controlekamer in de koepel van het gebouw terecht alsmede in de koffiekamer waar tien minuten eerder een aantal militairen schaft had.

Wonder boven wonder raakt van de acht mensen in de toren slechts een militair, een 47-jarige onderofficier, licht gewond aan het hoofd. Een woordvoerder van het ministerie van defensie omschrijft de materiële schade als 'aanzienlijk'.

De raketten van de Deense F-16 waren niet met explosieven geladen en dat was niet alleen een gelukje bij een ongeluk, maar ook een enorme toevalstreffer. Een deel van de gevechtsvliegtuigen die betrokken waren bij de oefening, maakte gebruik van 'live weapons'. De schietoefening maakte deel uit van het programma 'fighter weapon instructor training', een internationale opleiding van NAVO-jachtvliegers tot wapeninstructeur. De F-16's vliegen tijdens dit soort oefeningen met enorme snelheden. De tijd tussen het waarnemen van het gevechtsdoel en het lossen van de wapens bedraagt niet meer dan drie seconden. Daarin schuilt mogelijk ook de oorzaak van het ongeluk.

Opdracht 24

Maak met de volgende gegevens een nieuwsbericht voor het Utrechts Nieuwsblad van vandaag. Lengte circa 200 woorden . Kop: 2 regels van maximaal 25 tekens per regel.

Abdul Yildiz is een alleraardigst Turks jongetje met mooie zwarte krulletjes, een beetje dik en grote ondeugende ogen. Hij is vorige week vier jaar geworden. Abdul is een actief baasje en hij heeft dan ook veel vriendjes. Zoals zo vaak speelde hij ook gisteren weer aan het speelterrein bij de kinderboerderij aan de Leidsche Rijn, dat is aan de overkant van de Leidseweg, tussen de Timorkade en de J.P. Coenstraat. Abdul was met zijn vriendjes op de gerestaureerde houten helling van de oude scheepswerf geklommen. Onderaan de helling groeien ter plaatse veel waterplanten. Abdul besloot dat hij gemakkelijk over de waterplanten naar de aangrenzende kinderboerderij kon lopen maar helaas bleken de waterplanten niet sterk genoeg om de kleine dikkert te dragen. Abdul ging kopje onder.

Een buurtbewoonster aan de Leidseweg had het tafereel tot dan toe met stijgend afgrijzen gadeslagen. Toen Abdul dan kopje onder ging belde ze 1-1-2, het alarmnummer van politie, brandweer en ambulance. Een surveillancewagen van de politie, merk Volkswagen Golf, reed net op dat moment over de ophaalbrug van de J.P. Coenstraat en was dus na de alarmmelding binnen een halve minuut ter plekke. De dappere agenten, een man en een vrouw, beiden gehuwd maar niet met elkaar, aarzelden geen moment en sprongen het water in. Met enkele forse slagen zwommen ze naar de waterplanten en doken naar de bodem van de rivier. Aan de kant gaf de overbuurvrouw aanwijzingen. Telkens kwam nu weer de agent, dan weer de agente boven en keek naar de heftig gebarende vrouw om vervolgens weer opnieuw onder de waterplanten te duiken.

Het zoeken was al zes minuten vergeefs toen een tweede surveillancewagen, eveneens van het merk Volkswagen, arriveerde. Ook de twee agenten uit die wagen sprongen al snel het water in. Een van hen kroop echter al gauw weer op de kant en liep naar een van de surveillancewagens en begon te bellen via de mobilfoon. Daarna sprong hij weer het water in om te helpen zoeken. Tien minuten later arriveert met loeiende sirene een rood geverfd busje van de brandweer. Tegelijk ook arriveert de ambulance van de GG & GD, met het typische ta-tuut ta-tuut dat Abdul zelf zo goed wist na te bootsen met het ziekenautootje dat hij op zijn verjaardag kado gekregen had.

Uit het busje van de brandweerauto springen twee kikvorsmannen naar buiten. Ook zij verdwijnen in hun rubberpakken met snorkel en zwemvliezen onder de grauwe waterspiegel van de Leidsche Rijn. Na vijf minuten, waarin de spanning voor de inmiddels toegestroomde omstaanders haast ondraaglijk is geworden, komen ze met het schijnbaar levenloze lichaam van Abdul weer boven water. Alsof al die voorzichtigheid nog zin zou hebben, dragen ze het koude lichaam – het vieze drab loopt de kleine Abdul uit de mond – uiterst voorzichtig met een brancard het grasveld op.

Hevig ontdaan wil de inmiddels gearriveerde moeder van Abdul het lichaam omhelzen maar de broeders van de ambulance houden haar tegen. Een van de kikvorsmannen probeert haar vervolgens te kalmeren terwijl de broeders het jongetje snel maar voorzichtig in folie beginnen te wikkelen. Daarna gaat het de ambulance in, die weer met veel ta-tuut, ta-tuut vertrekt.

Als verslaggever van het Utrechts Nieuwsblad heb jij bovenstaand verhaal van verschillende omstaanders gehoord. Vanochtend heb je de GG & GD gebeld om ook van officiële zijde dit verhaal bevestigd te krijgen. GG & GD is een gebruikelijke afkorting voor Gemeentelijke

Geneeskundige en Gezondheidsdienst.

Je wordt doorverbonden met de dienstdoende arts van de GG & GD, F. Verhul. Hij zegt het volgende: 'Ja dat verhaal klopt. Het Turkse jongetje hebben we nog kunnen reanimeren. Het ligt nu op de intensive care van het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Zijn toestand is nog wel zorgwekkend maar stabiel.'

Daarop vraag jij:

'Dat jongetje was praktisch dood. Hoe hebt u dat weer tot leven kunnen wekken??'

Verhul antwoordt daarop:

'Nou, ik heb dat niet gedaan hoor, dat is de verpleegkundige Peter Sterck geweest. Hij was erbij en hij had de leiding van de reddingsoperatie. Peter is zich gaan specialiseren in de reanimatie van drenkelingen na een paar dramatisch mislukte reddingspogingen. En dat blijkt nu voor het eerst vruchten of te werpen.

Overigens is het niet echt verbazingwekkend hoor. Veel mensen denken ten onrechte dat een drenkeling dood is als die zolang in het water gelegen heeft, omdat het allemaal nogal zo uitziet. Maar het blijkt dat vaak toch helemaal niet zoveel water in de longen is gekomen. Drenkelingen sterven eerder aan onderkoeling, als ze weer boven water zijn dan aan zuurstofgebrek. Wanneer je die onderkoeling maar voorkomt, en dus dat lichaam heel voorzichtig behandelt, dan is het zo dat een drenkeling die minder dan een uur in het water heeft gelegen in principe nog gered kan worden met reanimatie. Dus zo'n wonder is dat eigenlijk niet.'

Opdracht 25

Maak op basis van bericht een handelingsbericht van circa 425 woorden voor het Algemeen Dagblad van maandag. Kop: twee regels van elk maximaal 35 tekens.

Zondag 07.30 Ruim vijftig supporters van FC Groningen komen samen in het station van Groningen. Een aantal heeft de hele nacht doorgehaald op een house-party en is onder invloed. Velen hebben geen combi-kaart. De spoorwegpolitie verzoekt de trein niet te laten vertrekken. Een stel deuren hangt uit zijn voegen. De gemeentepolitie wordt om assistentie gevraagd. Er komen enkele tientallen agenten. De trein van 07.38 uur vertrekt niet.

08.20 De trein naar Rotterdam-Den Haag vertrekt met twee minuten vertraging. Vijftig supporters zijn ingestapt met de bedoeling in Zwolle over te stappen naar Enschede. Ze gooien rotjes naar reizigers en vernielen de noodrem, wat onderweg een kwartier vertraging oplevert.

08.40 Een trein met een onbekend aantal supporters vertrekt met drie minuten vertraging richting Zwolle.

09.52 De spoorwegpolitie vraagt assistentie van de Zwolse gemeentepolitie, die met zes man komt. Even later komen twaalf agenten van de rijkspolitie. De supporters mogen niet door naar Enschede. Ze wachten op de rest die vanuit Groningen onderweg is. Even later staan 100 tot 120 supporters op het station van Zwolle.

11.46 De spoorwegpolitie besluit dat ze terug moeten. Een extra trein rijdt voor om hen terug te brengen naar Groningen.

12.17 De extra trein met 100 tot 120 supporters vertrekt naar Groningen. Zes man van de gemeentepolitie Zwolle en vier man van de spoorwegpolitie zorgen voor begeleiding.

12.43 De politie in Assen meldt een trein die voorbijraast met open deuren, waar banken en ander materiaal door naar buiten vliegen. De spoorwegpolitie in deze trein meldt dat de situatie uit de hand loopt. De supporters hebben bezit genomen van de cabine van de conducteur en berichten via de intercom dat ze gaan beginnen met slopen. Ze slaan ruiten in en bewerken banken, deuren, binnenwanden, lampen en asbakken met messen en harde voorwerpen. Schade 120.000 gulden.

12.58 De meereizende politiemensen sluiten zich op in het bagagecompartiment. De Groningse gemeentepolitie wordt vanuit de meldkamer van de spoorwegpolitie bijgepraat. De officier van justitie in Groningen laat de NS weten niet te zullen meewerken aan aanhoudingen of voorgeleiding door de gemeentepolitie Groningen.

13.13 De extra trein arriveert in Groningen. De gemeentepolitie heeft alle beschikbare capaciteit ingezet om de supporters op te vangen. Veel van hen zijn echter al uit de ramen geklommen en ontkomen. Niemand wordt aangehouden.

16.15 In de eredivisie wint FC Twente van FC Groningen. Eindstand: 4-1. Vooral na de rust imponeert de thuisclub. Gaasbeek (2), Mulder en Leurink maken de doelpunten. Wilson scoort

tegen op een moment dat het duel al beslist is. De Enschedese spelers maken zich bovendien in woord en gebaar sterk voor het aanblijven van technisch directeur Vonk, die naar POSV wil.

Zondagavond geeft officier van justitie mr. M.H. Geerds te Groningen een persconferentie. Hij verklaart het volgende:

'Ik wil niet met de beschuldigende vinger wijzen, maar op weg naar Zwolle is al aan de noodrem getrokken. Op het station van Zwolle heeft de politie geprobeerd de groep die overlast veroorzaakte te isoleren. Men had toen ter plekke moeten ingrijpen en contact moeten zoeken met de Zwolse officier van justitie. Men heeft afgewacht en de supporters teruggestuurd. De zaak is toen geëscaleerd.

De NS heeft mij te laat ingeschakeld en mij niet verteld dat agenten van de Spoorwegpolitie meereisden en daders hadden kunnen aanwijzen. Mij is gevraagd 120 mensen aan te houden die een trein hadden vernield en of ik maar even wilde kijken wie wat gedaan had.'

De politie in Zwolle meldt het volgende:

'We hebben vanmiddag langs de weg naar Hoogeveen een AKI gezien, die tegen de vlakte ligt. Naast de AKI lag een treinbank. We schatten de schade op 15.000 gulden.'

NB Een AKI is automatische knipperlicht installatie zonder slagbomen.